Orędownik Samorządu

Organ Związku Gmin Województwa Śląskiego

Prenumerata wynosi 2 zł kwartalnie
Opłata poczt. opłacona ryczałtem
Telefony: Katowice 21-47

Wychodzi 1-go i 15-go dnia miesiąca.
Redakcja i Administracja: Katowice Pocztowa 16/II.
Redaktor: Stanisław Kuhnert,
Syndyk Związku Gmin Woj. Śl.

Ogłoszenia: Jednołamowy wiersz milim 30 gr Przed tekstem 60 gr za wiersz mm. Rach. w P. K. O. 304227

Nr. 14—16 **Katowice, 15 sierpnia 1929 r.** **Rok V.**

Wymowa cyfr.

(O dodatek kom. do państw. pod. doch.)

W poprzednim artykule (Nr. 13 „O. S.“) wykazaliśmy cyframi, jak wielki udział stanowi wpływ z dodatku komunalnego do państwowego podatku dochodowego w ogólnych dochodach naszych miast i gmin śląskich. Zbieramy dalszy materjał cyfrowy w tej materji, a narazie spróbujemy omówić sprawę w myśl naszej zapowiedzi ze strony innej.

Przy pomocy cyfr urzędowych, Ministerstwa Oświaty i W. R., pragniemy wykazać obowiązki, jakie w najbliższych latach czekają nasz samorząd terytorjalny a w związku z tem wskazać na potrzeby finansowe gmin, konieczne na spełnienie tychże obowiązków.

Mamy tu na myśli nieodzownie konieczne wydatki gmin naszych **na potrzeby szkolnictwa powszechnego,** których ciężar spoczywa na barkach administracji samorządowej.

Do b. ciężkich, ale przytem najwięcej zaszczytnych zadań samorządu należy troska o należyty rozwój szkolnictwa powszechnego. Po zaborach odziedziczył nasz samorząd „szkołę powszechną“ w nader opłakanym stanie. Pomijamy tu zupełnie fakt, iż pod względem moralnym i narodowym szkoła ta dla nas Polaków była więcej, niż bezwartościową, bo deprawująca, jako organ wojującej hakaty pruskiej. Rozważanie to nie należy do rozprawy, gdzie mowa o cyfrach. Ale i pod względem materjalnym „szkoła powszechna“ po przejęciu Śląska z góry poczęła być główną troską zarządów gminnych, bo zewnętrzna jej część, t. j. budynki szkolne pozostawiały i pozostawiają wiele do życzenia. Nowych budynków nie wznoszono przez czas wojny światowej, ani do czasu przejęcia. Również nie dbano w tym okresie czasu o konserwację istniejących budynków, ani o ich remont. Wszędzie też gorączkowo poczęto starania o naprawę. Starania te trwają nadal, bo potrzeby są wielkie. Przekonuje nas o tem wystawa Ministerstwa Oświaty i W. R. w ramach P. W. K. w Poznaniu, z której przytaczamy poniższe cyfry:

Szkół średnich (państwowych, samorządowych i prywatnych) mamy obecnie w Polsce 794. Na ogólną liczbę 3½ miljona dzieci szkolnych mamy obecnie 26.000 budynków szkoły powszechnej. A przecież w jednej tylko dzielnicy zastała nowa Polska obowiązkową szkołę polską, t. j. w dawnej Galicji. Wszędzie indziej były to maszyny wynaradawiania, hamowane tylko przez szkoły tajne i prywatne, wysiłkiem ludzi dobrej woli, skrępowanych zakazami i karami.

Jednak cyfra 3½ miljona dzieci szkolnych, uczęszczających obecnie do szkoły powszechnej, to nie cyfra ostateczna.

W roku 1921 mieliśmy w wieku szkolnym pięć miljonów dzieci, ale „roczniki powojenne“ wypadały coraz to skąpiej, tak, że w r. 1927 spadła ta liczba na trzy miljony i pół z niewielką nadwyżką. Dopiero w r. 1928 poczęła wzrastać liczba dzieci szkolnych. Obecnie mamy w dokładnej cyfrze 3.638.000 t. j. o 33 tysięcy dzieci więcej niż w roku zeszłym, a według obliczeń demograficznych będzie nam dotąd przybywało dzieci stale, tak, że w przyszłym roku szkolnym dojdziemy prawie do czterech miljonów, w r. 1930/31 przekroczymy tę cyfrę, zaś w roku 1939/40 przekroczymy cyfrę 6 miljonów.

Innemi słowy: przyjąć trzeba za pewnik, iż **w przyszłem 10-leciu musimy postarać się o podwojenie obecnych ubikacji szkolnych!** W ciągu więc lat dziesięciu trzeba wybudować prawie trzydzieści pięć tysięcy izb szkolnych, albowiem jedna izba może przy dwu zmianach nauki wystarczyć zaledwie na 65 dzieci i to z trudem. Skoro zaś mamy dzisiaj

tylko niecałe 65 tysięcy izb, przeto będzie nam trzeba prawie 95 tysięcy razem. Gdybyśmy zaś nie chcieli upychać dzieci jak śledzie w beczce i wyznaczyli na każdą izbę ilość normalną, t. j. 43 dzieci, to czeka nas budowa przeszło 80 tysięcy izb.

Przeliczywszy te 80.000 izb na złote, osiągniemy cyfrę przeszło **3 miljardów złotych,** czyli wydatek ponad siły samorządu.

Wiadomo, że rząd przychodzi w pomoc samorządom przy budowie budynków szkolnych, ale pomoc ta nie jest niewystarczającą.

I jakże tu wobec tak przeogromnego zadania samorządu mówić o odjęciu temuż dochodów!

Poruszyliśmy jedno tylko z zadań naszych, a czekają nas inne, również ważne. Ale już powyższe rozważania i cyfry dowodzą chyba dostatecznie, że nie może być mowy o pozbawieniu samorządu naszego z wpływów z dodatku komunaln. do państw. podatku dochodowego. Wpływy te należy powiększyć, jak wogóle powiększyć udział samorządu w podatku dochodowym.

eska.

Magister praw J. Dombek,
Katowice.

Organizacja opieki nad małoletnimi.

(Ciąg dalszy.)

Ustanowienie opiekuna, opiekuna przydanego, doradcy i kuratora następuje przez sędziego opiekuńczego. U nas na Górnym Śląsku opiekuna nazywa ludność **poręcznikiem.** Ten skór jest o tyle trafny, iż obrazuje formę ustanowienia opiekuna; jednakże ustawa posługuje się wyrazem o szerszym zakresie, używając stale słów: opieka, opiekun, opiekuńczy, wobec czego należy te określenia uogólniać. Samo ustanowienie opiekuna odbywa się w sposób następujący: Kandydat zaproponowany **przez Gminną Radę Sierocą** na opiekuna, zostaje zawezwany za dowodem doręczenia do właściwego sądu (decyduje miejsce zamieszkania małoletniego), przyczem otrzymuje pouczenie, iż ma zostać mianowany opiekunem, opiekunem przydanym itd. Po stwierdzeniu w sądzie tożsamości stającego następuje wedle praktyki obowiązującej w tutejszych sądach, pouczenie o prawach i obowiązkach opiekuna. Stający podpisuje odnośny protokół, co jest równoznaczne ze złożeniem zapewnienia, że opiekę przyjmuje i będzie ją wiernie i sumiennie sprawował. Dawniej zobowiązanie następowało przez podanie ręki sędziemu opiekuńczemu, zastępujące przysięgę. Stąd wywodzi się nazwą poręcznik (w odróżnieniu od poręczyciela). Z chwilą ustanowienia ma opiekun prawo działać w imieniu swego pupila, nie czekając na doręczenie urzędowego dekretu, który zresztą służy jako legitymacja. Opiekun może więc stawiać na **tej samej rozprawie** wnioski np. o wezwanie ojca nieślubnego dzecka, o **uznanie ojcostwa** lub wytoczyć **skargę o alimenta itp.**

Wchodzimy więc w stadjum **sprawowania oipeki.**

Opikun winien sprawować opiekę bezpłatnie. W niektórych wypadkach jednakże Sąd Opiekuńczy może przyznać wynagrodzenie stosownie do wysokości posiadanego przez pupila majątku (§ 1836). Wobec sądu ma opiekun przy sprawowaniu opieki stanowisko **samodzielne,** przyczem **pożądana jest inicjatywa na korzyść małoletniego.** Prawa opiekuna nie są przenoszalne, t. zn. nie może ich wykonywać przez zastępcę. Za szkody, powstałe wskutek nieprawnego działania lub zaniechania odpowiada opiekun osobiście całym swoim majątkiem.

A teraz przechodzimy z kolei do zadań opiekuna. Zakres opieki, którą sprawuje opiekun samodzielnie, pokrywa się prawie z władzą rodzicielską. Mianowicie obejmuje:

I. Pieczę nad osobą dziecka. W tych kilku słowach mieści się centralne niejako zadanie opiekuna. Zważywszy przytem, że na G. Śląsku kilkanaście tysięcy małoletnich i to przeważnie biednych, znajduje się pod opieką, powyższe zadanie opiekuna nabiera cpecjalnego znaczenia. W rękach często obcych osób spoczywa wychowanie tych małoletnich. Właśnie w tym kierunku opiekun powinien wiele dobrego zdziałać, zapewniając dziecku możliwie **radosną młodość, kształcenie w polskiej szkole** w duchu katolickim, niepoprzestając na szkole powszechnej, przeciwnie, umożliwiając dzięki swym osobistym wpływom i staraniom **dostęp do stypendji szkolnych i naukowych,** starając się o wysłanie dziecka **na kolonje letnie itp.** Na tem jednakże nie kończy się t. zw. piecza nad osobą dziecka. Trwa ona nadal, aż do osiągnięcia pełnoletności. Opiekun musi więc już naprzód pomyśleć **o późniejszem zarobkowaniu dziecka, o wywalczenie mu godziwego zajęcia, przysposobienie go do zawodu i pokierowanie jego pierwszymi krokami na drogę do samodzielności.**

II. Pieczę nad majątkiem dziecka. Ponieważ wielką ilość pupilów nie posiada własnego majątku, zadaniem dalszem opiekuna będzie wystaranie się o godziwe utrzymanie. Niejednokrotnie trzeba będzie domagać się praw powierzonego opiece, aby zmusić zobowiązanych, t. j. rodziców, krewnych, wzgl. ojca nieślubnego dziecka do płacenia renty utrzymania. Wysokość renty waha się przeciętnie między 20 zł. do 40 zł. miesięcznie, przyczem jednakowoż opiekunowie, jak to w praktyce stwierdzić można, nie dość energicznie wykorzystują prawa z § 1708. A przecież przepis ten zapewnia utrzymanie dziecku nietylko do 16 roku życia, obejmując **wszystkie potrzeby życia,** jakoteż **koszty wychowania i przygotowawczego wykształcenia do zawodu;** o ile dziecko jest ułomne fizycznie lub umysłowo, wówczas nadal ojciec nieślubny, rodzice wzgl. krewni na utrzymanie łożyć muszą. W tym kierunku opieka musi jeszcze znacznie sprężyściej być prowadzona. Chodzi bowiem o zmniejszenie ciężarów socjalnych, które przerzucane są na miasta, gminy wzgl. skarb państwa, a wynoszące rocznie na samym G. Śląsku klka miljonów złotych. Kwoty te mołyby zamiast na opędzenie najkonieczniejszych potrzeb życiowych (zwłaszcza wyżywienie) dzieci, zostać zużytkowane na **dalszą poprawę ich**

bytu, na budowę nowych zakładów użyteczności publicznej. Dotychczasowe wyniki — opierając się na sprawozdaniach Katowic i Król. Huty — pozwalają mieć nadzieję, że w przyszłych latach będą ogólnie coraz dodatniejszymi.

O ile pupil posiada jakiś majątek, albo otrzymać ma spadek, zapis lub zachowek, albo darowiznę lub odprawę, należy donieść o tem Sądowi Opiekuńczemu. Opiekun sporządzić ma dokładny inwentarz majątku, bądź to sam lub z opiekunem przydanym; przy większych majątkach można posługiwać się pomocą notarjuszy lub innych urzędników, zwłaszcza miejskich lub gminnych. Pieniądze, jakie pupil otrzymuje, a które nie są przeznaczone na jego utrzymanie, należy umieścić na książeczce oszczędnościowej. **Wedle obowiązującej na G. Śląsku praktyki składa się pieniądze na t. zw. zawinkulowanych książeczkach oszczędnościowych na procencie w Miejskich Kasach Oszczędnościowych P. K. O., B. G. K. i to w złotych w złocie.** Podjęcie tych pieniędzy przez opiekuna następuje za zgodą sądu opiekuńczego. Natomiast papiery wartościowe, kosztowności itp. należy zdeponować w kasie depozytowej lub w inny sposób zabezpieczyć, zawsze w porozumieniu z Sądem Opiekuńczem.

III. Prawo do zastępowania pupila objawia się tem, że opiekun za niego wyraża zgodę na zaciągnienie zobowiązań. W tym kierunku prawa opiekuna są poważnie ograniczone, już to przez kontrolę opiekuna przydanego, już to przez Sąd Opiekuńczy, który kontroluje i zatwierdza umowy mające zobowiązać pupila wobec trzecich. Ograniczenia dotyczą przedewszystkiem oddziaływania: **na sprawy osobiste pupila, na rozporządzenia w części lub całości majątkiem, gruntem lub prawem na gruncie, na upoważnienie małoletniego do prowadzenia przedsiębiorstwa zarobkowego, na zawieranie umów uczniowskich, zaciąganie długów, oraz na umowy między ojcem nieślubnym a dzieckiem, co do dania utrzymania na przyszłość, lub odprawy w miejsce utrzymania.** We wszystkich tych wypadkach, objętych zwłaszcza §§ 1820—1822 umowa zawarta bez zatwierdzenia nadopiekuńczego, staje się bezskuteczną. Sąd Opiekuńczy może jednakże udzielić opiekunowi ogólnego upoważnienia zgodnie z § 1825, do zawierania czynności prawnych, do których potrzebne jest zatwierdzenie.

Niejednokrotnie przerastają obowiązki możność sprawowania opieki przez jedną osobę, wobec czego ustanawia Sąd Opiekuńczy kilku opiekunów, poruczając każdemu szczególny zakres działania, albo przydziela opiekuna przydanego, którzy wzajemnie się wspomagają i kontrolują, ale też łącznie za wyrządzone szkody odpowiadają.

Piecza i nadzór Sądu Opiekuńczego.

Nad całą działalnością opiekuna (opiekuna przydanego lub kuratora), ma nadzór Sąd Opiekuńczy. Przeciwko uchybieniom obowiązków występuje on przez pouczenie, nakazy lub zakazy, w ostateczności zaś może opiekuna zniewolić grzywnami do wykonywania obowiązków wzgl. swoich zarządzeń, a nawet może mu odebrać opiekę. Rzeczą opiekuna będzie, przez sumienne wykonywanie opieki zyskać coraz większe zaufanie nadzorującego sędziego, który w pewnych wypadkach może udzielić znaczne ulgi w sprawowaniu opieki.

Niektóre czynności prawne opiekuna, jak to już w poprzednim rozdziale wspomniano, wymagają zatwierdzenia przez Sąd Opiekuńczy. Przy sprawach mniejszej wagi, oraz takich, które zbadać można niejako sposobem kupieckim, zatwierdzenie udzieli sędzia po zaznajomieniu się ze stanem rzeczy. W razie wątpliwości ma sędzia opiekuńczy prawo a nawet obowiązek (p. zresztą § 1848) przeprowadzać dochodzenia, przyczem przesłuchać należy krewnych, powinowatych lub pupila, o ile ukończył 14 lat.

Dalszemi środkami nadzorującemi działalność opiekuna są regularne sprawozdania przedkładane Sądowi Opiekuńczemu, odnośnie do pieczy nad osobą pupila, zaś osobne rozliczenia odnośnie do zarządu majątku. Po zbadaniu dochodów i wydatków, które winne być wykazane kwitami wzgl. przedłożonemi księgami handlowemi, ewentl. bilansem, lub sprawdzeniu uwag opiekuna przydanego do przedłożonych dowodów i rozliczenia, Sąd Opiekuńczy udziela czasowe absolutorjum. Okaże się, że opiekun przedstawił sprawozdanie, które pod względem rzeczowym i rachunkowym nie jest ścisłe lub wiarygodne, wówczas Sąd Opiekuńczy musi je nakazać sprostować lub uzupełnić. Gdyby zaś na działalność opiekuna wpłynęły **uzasadnione** skargi, bądź to ze strony małoletniego lub zainteresowanych krewnych, Gminnej Rady Sierocej lub innego urzędu, wówczas Sąd Opiekuńczy musi zarządzić odpowiednie środki zaradcze. W nagłych wypadkach, n. p. jeżeli jeszcze opiekuna nie ustanowiono, lub tenże doznaje przeszkody w pełnieniu swoich obowiązków, Sąd Opiekuńczy musi natychmiast wkroczyć, wydając odpowiednio do sytuacji zarządzenia, skierowane na zabezpieczenie interesów pupila.

Współdziałanie Gminnej Rady Sierocej.

Na podstawie art. 77 ustawy wykonawczej kod. cyw., jest Gminna Rada Sieroca powołana do pomocy Sądu Opiekuńczego, jako zupełnie samodzielna organizacja. Członkami gminnej rady sierocej są zazwyczaj starsi wiekiem obywatele, t. zw. radcy sierot, ustanowieni dla poszczególnych obwodów miasta lub gminy. Poszczególni radcy mają mieć łączność z miejscowemi stowarzyszeniami, wspierającemi ubogich, by móc wywierać wpływ na ogólną politykę opiekuńczą miasta lub gminy. Rada Sieroca wspomaga Sąd Opiekuńczy, bądź to donosząc o wypadkach, w których należy ustanowić opiekę, bądź to proponując odpowiednie osoby na opiekunów. Ponadto winna Rada Sieroca czuwać, aby opiekunowie pupilów wykonywali swoje obowiązki, o ile zaś dostrzeże braki lub uchybienia, winna starać się je usunąć we własnym zakresie, w ostateczności zwrócić się do Sądu Opiekuńczego z odpowiedniem doniesieniem. Na żądanie ma Rada Sieroca udzielać wyjaśnień o osobistem powodzeniu i prowadzeniu się pupila, przez co pośrednio przyczynia się do dalszej kontroli omówionych sprawozdań opiekunów.

Powyższemi wskazówkami nie zostaje wyczerpany zakres działalności Rady Sierocej. Zastrzeżona ustawowo każdej Rady Sierocej swoboda działania, musi być pogłębiona i przystosowana od miejscowych warunków; należy podkreślić, że główną miarą powodzenia jest osobista inicjatywa poszczególnych radców. Niemniej jednakże **Rada Sieroca jako całość,** dzięki swoim osobistym wpływom, musi wywierać wpływ na celowe sprawowanie opieki, niosąc ulgę niezawinionej biedzie i nędzy swych współobywateli.

Dlatego w tym miejscu pragnę podkreślić, że Gminne Rady Sieroce powinne stale pozostawać w porozumieniu z handlem, rzemiosłem, przemysłem, a niemniej z urzędami miejscowemu, by mieć zapewnioną pracę i zarobek dla małoletnich pupilów. W tym kierunku jest wiele do odrobienia; należy tylko wywierać odpowiedni nacisk, a wykorzystując miejscowe stosunki, w porozumieniu z pracodawcami, starać się każdemu pupilowi dopomóc.

Ale nie wszędzie może opiekun lub Rada Sieroca dotrzeć. Dlatego wspomnieć wypada o innych organach wykonawczych, współdziałających ze Sądem Opiekuńczem, mianowicie o opiekunach zawodowych, wzgl. generalnych. Instytucja ta została unormowaną odrębnie przepisami krajowemi (art. 136 ustawy wprowadzcej do kod. cyw.). Na opiekunów zawodowych powołuje się obecnie przeważnie urzędników miejskich urzędów opieki społecznej, wogóle urzędników samorządowych. Doświadczenia kilkoletnie wykazały na G. Śląsku, że działalność opiekunów zawodowych i generalnych przynosi całemu społeczeństwu wielostronne korzyści. Nietylko bowiem czuwają opiekunowie zawodowi nad wychowaniem i powodzeniem swoich pupilów; dzięki urzędowemu stanowisku i stałemu rozwiązywaniu zadań opiekuńczych, a stąd nabytemu doświadczeniu, oddają cenne usługi, wyszukując pupilom pracę i przyspasabiając ich do właściwego zawodu. Równocześnie zaś, dbając o utrzymanie pupilów, i to zazwyczaj najbiedniejszych, stoją na straży grosza publicznego, gdyż pociągają do

świadczeń utrzymywawczych opieszałych rodziców, krewnych, ojców nieślubnych lub ubezpieczalnie. Tak więc opiekunowie zawodowi zajmują poczesne miejsce wśród tych bezimiennych współpracowników, jak to opiekunów, piastunek, sióstr miejskich i innych, którzy mają zaszczytne zadanie łagodzić nędzę, dopomagać niezaradnym, ocierać łzy ludzkie i ratować społeczeństwu polskiemu rok rocznie tysiące dzieci, kierując ich na porządnych obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

Organizacja opieki nad małoletnimi nie byłaby zupełną, gdyby wykonawcom nie stały do dyspozycji środki przymusowe dla zapewnienia posłuchu. Na podstawie art. 136 ustawy wprowadczej i art. 78 ustawy wykonawczej do kod. cyw., nadane zostały prawa i obowiązki opiekuna przełożonemu państwowego lub samorządowego zakładu wychowawczego dla małoletnich. Jeżeli bowiem opiekun stwierdzi, że zwykłe środki wychowawcze nie pomagają, a pupil nie podporządkowuje się jego zarządzeniom, zaś rodzicielskie karcenie nie wystarcza, wówczas poleca stosować środki przymusowe. Zazwyczaj okazuje się przytem, że taki niesforny małoletni wszedł w kolizję z ustawami karnemi, nie uczęszcza regularnie do szkoły, utrzymuje się z żebractwa, drobnych kradzieży, lub przemytu, okazuje wstręt do pracy, a pociąg do włóczęgostwa. Przeciwko takiemu małoletniemu, który ponadto dla swych rówieśników stanowi poważne niebezpieczeństwo, wdraża się wychowanie zapobiegawcze, co w rezultacie może doprowadzić go do zakładu poprawczego, albo kończy się umieszczeniem po prawomocnem zasądzeniu lub w drodze postępowania administracyjnego w przymusowym zakładzie pracy.

Ulgi w opiece.

Już w poprzednich rozdziałach wspomniałem, że ojciec lub matka mogą wyznaczyć w testamencie osoby na opiekunów swoich dzieci. Jeżeli mają zaufanie do tych proponowanych osób, wówczas mają prawo przyznać im pewne ulgi przy sprawowaniu opieki, a uczynią to zwłaszcza celem utrzymania w tajemnicy stosunków familijnych i majątkowych. Np. często się zdarza, że rodzice wykluczają ustanowienie po ich śmierci opiekuna przydanego, aby do zarządu rodzinnej spółki handlowej lub przedsiębiorstwa nie miała dostępu osoba obca; w tym wypadku porucza się opiekę wyłącznie krewnemu, którego można jeszcze zwolnić z obowiązku składania rachunków i sprawozdań w czasie zarządzania majątkiem pupila. Sąd Opiekuńczy może to życzenie rodziców uwzględnić, nakazując opiekunowi wedle § 1854 co dla, a najdalej do pięciu lat podawać **przegląd** stanu majątku pupila, podlegającego jego zarządowi.

Zakończenie opieki.

Urząd opiekuna kończy się z śmiercią lub uznaniem opiekuna za zmarłego, oraz w razie jego ubezwłasnowolnienia. Ale Sąd Opiekuńczy **może zwolnić opiekuna z urzędu,** gdy:

1. sprawowanie opieki zagraża interesom małoletniego, 2. opiekun stał się niezdatnym do sprawowania opieki, 3. mężatka nie otrzyma pozwolenia od swego męża na sprawowanie opieki, 4. urzędnikowi lub duchownemu władza przełożona cofnie zezwolenie na sprawowanie opieki, 5. opiekun a nawet pupil z ważnych przyczyn żądają zwolnienia.

Natomiast **opieka jako taka** kończy się, jeżeli odpadną podstawy zarządzenia oznaczone § 1773, a wyszczególnione w rozdziale **o zarządzeniu opieki.**

Po ukończeniu swego urzędu, opiekun ma wydać majątek pupila do rąk osoby, powołanej obecnie do zarządu i zdać rachunek oraz zwrócić dekret Sądowi Opiekuńczemu. Po zbadaniu rachunku i wysłuchaniu osób zainteresowanych ma Sąd Opiekuńczy uznać prawidłowość rachunku między opiekunem a pupilem starać się będzie doprowadzić do porozumienia; w ostateczności zaś odeśle strony na drogę procesową, albowiem stosunek między pupilem a opiekunem odnośnie do sprawowanej opieki ma charakter prywatno-prawny.

— — — — — — — — — —

Powyżej przedstawiłem podstawy organizacji opieki nad małoletnimi wedle niem. kod. cyw., ilustrując je szeregiem przykładów i wskazówek z praktyki. **Nie posiadamy niestety jeszcze podręcznika polskiego,** któryby ułatwił społeczeństwu, a zwłaszcza wykonywującym opiekę i innym organom tak kierowniczym jak i pomocniczym zapoznanie się z systemem opieki, nowoczesnemi prądami i potrzebami w tej dziedzinie. Publikacja taka,, która musiałaby zawierać wzory i wskazówki z praktyki, czeka jeszcze na opracowanie, a zalecona do powszechnego użytku w 3 zachodnich województwach, t. j. śląskim, poznańskim i pomorskim, przyczyni się do pogłębienia i ujednostajnienia opieki społecznej. Wskazać trzeba na to, że chociaż organizacja wedle kod. cyw. da się przystosować do nowoczesnych potrzeb życiowych, jednakże przy racjonalizacji i doborze środków, musi stale być popierana przez polską naukę. Niemniej potrzebne jest prowadzenie statystyki, obrazującej wyniki sprawowanej opieki. Pierwszorzędne znaczenie ma taka statystyka m. in. przy badaniu przejawów społecznych w związku z sprawowaną opieką, kontrolowaniu dochodów i wydatków, oraz pracy samorządowych organów wykonawczych i pomocniczych. Bez planowej akcji wszelkie wysiłki będą za kosztowne, a nazewnątrz potęgowały wrażenie czegoś dorywczego, podlegającego wahaniom. Ponieważ na gminach i miastach spoczywają wielkie ciężary z racji wykonywania opieki, tworzą one związki celowe, aby móc łatwiej podołać zadaniom i zarazem rozłożyć jaknajracjonalniej świadczenia na budowę lub utrzymanie np. zakładów wychowawczych, szpitali i ognisk dla młodzieży. Dotychczasowe wyniki w dziedzinie opieki społecznej są dodatnie, o czem należy ogół poinformować, i stanowią żywy pomnik wysokiej kultury socjalnej naszych miast i gmin śląskich.

W sprawie rewindykacji udziałów gmin w państw. podatku dochodowym

załegłego pod koniec roku 1925 poleciło Ministerstwo Skarbu przedłożyć prowizoryczne obliczenia dopłaty 15% udziału. (Wydział Skarbowy Katowice, L. II 14452/29).

Wobec tego nie zachodzi potrzeba wnoszenia reklamacji o dopłatę powyższych udziałów dla poszczególnych gmin i miast śląskich z osobna.

Kronika.

Król. Huta. (Z posiedzenia Rady Miejskiej.) W środę, dnia 14 sierpnia br. odbyło się publiczne posiedzenie Rady miasta Król. Huty. Na wstępie przewodniczący p. Stróżyk poświęcił kilka słów zmarłemu niedawno radcy miejskiemu śp. Pawłowi Krauzemu, którego pamięć uczcili zebrani przez powstanie z miejsc. Następnie p. burmistrz Dubiel wprowadził w urząd radnego miasta w miejsce ustępującego, byłego senatora Majera p. Emila Fabiana. Na zastępcę przewodniczącego rady miejskiej wybrano radnego Buczka Roberta z frakcji niemieckiej, przyczem frakcja polska udziału w głosowaniu nie brała. Następnie przeprowadzono wybory uzupełniające członków do niektórych komisyj administracyjnych. Radny p. Pietrzak imieniem frakcji polskiej wniósł o ustalenie jako naczelników obwodowych płatnych urzędników miejskich, gdyż sprawowanie tych czynności honorowo jest w obecnym czasie niemożliwe ze względu na ogromny zakres tych czynności. Wniosek ten przekazano Magistratowi. Na Ogólne Zebranie Związku Miast Polskich wydelegowano jako przedstawicieli miasta ze strony Magistratu p. Prez. Spaltensteina i radcę p. Plewińskiego, ze strony Rady Miejskiej przewodniczącego p. Stróżyka oraz radnego p. Pietrzaka. Komitetowi Niesienia Pomocy głodującej ludności na Wileńszczyźnie udzielono subwencji w wysokości 1500 zł. Na wspieranie biednych przez siostrę Anielę przyznano dodatkowo kredyt w kwocie 3000 zł. Na leczenie wenerycznie chorych przyznano dodatkowo kredyt w wysokości 50.000 zł., przyczem wezwano Magistrat do zwrócenia się do Dyrekcji Policji o zakazanie prostytutkom pobytu na ulicach Gimnazjalnej i Jagiellońskiej oraz innych w środku miasta położonych. Na wynagrodzenie Powiatowego Lekarza Weterynaryjnego przyznano kredyt w wysokości 1430 zł., za wykonywanie nadzoru nad targami. Wyrażono zgodę na zlikwidowanie funduszu emerytalnego urzędników miejskich a pozostałą z niego kwotę 143.960 zł. przeniesiono na fundusz nabycia nieruchomości. Nową ulicę, łączącą ulicę Dworcową z ul. Sienkiewicza nazwano „ul. Dra Rostka". Miasto Król. Huta przystąpiło do Związku Celowego Samorządów Śląskich dla prowadzenia komunikacji autobusowej. Jako udział w tym Związku uchwalono kwotę 150.000 zł.

Mysłowice. (Komunikat Kasy Oszczędności miasta Mysłowic.) Miejska Kasa Oszczędności w Mysłowicach została zgodnie z ustawą z dnia 13 kwietnia 1927 r. zreorganizowana i nosi nazwę „Komunalna Kasa Oszczędności (K. K. O.) miasta Mysłowic".

W skład Rady Kasy wchodzą z wyboru korporacji miejskich pp.: Ruszała Augustyn, przewodniczący, Piotrowski Józef, zastępca przewodn., Kozak Bernard, Figiel, Czudaj, Toman Jan i Waniek jako członkowie. Do Zarządu wchodzą panowie: Karczewski Tadeusz, burmistrz na 6 lat, Caspari Emil, radca miejski i Donerstag Roman, urzędnik kasy tymczasowo. Agendy K. K. O. odłączone po myśli statutu Kasy od kasowości miejskiej i przeniesiono je do osobnych ubikacji w gmachu Magistrackim pod nr. 4 z tem, że w miarę rozwoju Kasy Oszczędności wynajęte zostaną odpowiednie lokale w mieście.

Jakkolwiek w skład Rady Kasy i Zarządu tejże wchodzą członkowie Magistratu i Rady Miejskiej, **gwarantuje K. K. O. bezwzględne zachowanie tajemnicy bankowej,** a wiadomości uzyskane przy spełnianiu czynności członka Rady lub Zarządu pod żadnym względem nie mogą być wyzyskane dla jakichkolwiek innych celów.

Mikołów. We wtorek, dnia 30 lipca rb. odbyło się publiczne posiedzenie Rady Miejskie z dość obszernym porządkiem obrad.

Nasampierw wyraziła Rada Miejska zgodę, by z nadwyżek, pozostałych w kasie rzeźni miejskiej z roku rachunkowego 1928/29, wykonano potrzebne inwestycje w rzeźni. Dalej uchwalono przeprowadzić na szosie Pszczyńskiej instalację wodociągową i uchwalono potrzebne środki na ten cel. Dla tut. Szkoły Dokształcającej i Miejskiego Gimnazjum Żeńskiego uchwalono zaangażować z dniem 1 września br. potrzebne siły nauczycielskie. Równocześnie wyrażono zgodę na zawarcie umowy z Śląskim Urzędem Wojewódzkim, dotyczącą subwencjonowania Miejskiego Gimnazjum Żeńskiego na rok 1929/30. W dalszym ciągu obrad postanowiła Rada Miejska wybudować na parceli miejskiej przy ul. Krakowskiej dom 16-to familijny i przekształcić obecny pomnik na Rynku, na pomnik Karola Miarki.

Kraków. Wyższe Studjum Handlowe w Krakowie, na mocy swego statutu, zatwierdzonego przez Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ., ma charakter szkoły **akademickiej.** Warunkiem przyjęcia w poczet studentów jest wykazanie się świadectwem dojrzałości, uzyskanem w jednej z państwowych szkół średnich ogólno-kształcących. Studja trwają lat 3 i przygotowują do pracy w dziedzinie **ogólno-handlowej** (banki, wielki handel, przemysł), **towaroznawczej** (eksportowej), handlu ze Wschodem (Studjum Orjentalne). Na mocy statutu odbywa się po trzecim roku studjów egzamin dyplomowy i wydawany jest Dyplom Wyższego Studjum Handlowego.

Wpisy odbywają się w gmachu Wyższego Studjum Handlowego przy: ul. Sienkiewicza 4, począwszy od pierwszego września 1929.

Przetarg ofertowy

Urząd gminny Lipiny rozpisuje niniejszem przetarg ofertowy na wykonanie planów budowy „Ośrodka zdrowia“ w tut. gminie.

Wspomniany gmach powinien zawierać:

I. **Sutereny:**
Łazienki względnie natryski, kuchnia mleczna, kotłownia, ubikacja na opał, pokój i kuchnia dla stróża.

II. **Parter:**
1. Przychodnia przeciwgruźlicza i to: pokój dla lekarza, dwie boksy, poczekalnia, pokój na lampę kwarcową, laboratorjum mikroskopijne i pokój na rentgen.
2. Przychodnia dla matek i dzieci — wielka poczekalnia wspólna, poczekalnia mała dla dzieci zakaźnych, pokój dla lekarza, pokój miar.

III. **I. piętro:**
Przychodnia dentystyczna: jedna poczekalnia, jeden pokój dla lekarza. Dalej: salka wykładowa, składnica sanitarna i jeden pokój dla administracji.

IV. **Ponadto w gmachu**
powinno być mieszkanie dla 3-ch pielęgniarek i to trzy pokoje z kuchnią, schowki na bieliznę i żywność.

Za najlepsze wykonanie wyznacza się dla P. T. Architektów dwie nagrody, mianowicie: 1-sza nagroda w wysokości 1000 zł. i jako druga nagroda 500 zł.

Urząd gminny zastrzega sobie wolny wybór nadesłanych planów jak i nabycie nadesłanych planów na własność.

Oferty należy składać w zapieczętowanych kopertach z odpowiednim napisem do dnia 8-go września rb. u niżej podpisanego, gdzie można zasięgnąć również bliższych informacyj.

Lipiny, w sierpniu 1929.

Zarząd gminny.

Zarząd gminny w Niedobczycach ogłasza

przetarg publiczny

na budowę szosy Biertułtowy — Niedobczyce, powiat Rybnik.

Oferty należy składać w zapieczętowanych kopertach, opatrzonych napisem: „Oferta na budowę szosy Biertułtowy — Niedobczyce“ — do dnia **31-go sierpnia 1929 r.** do godz. 11-tej przed południem w biurze gminnem w Niedobczycach, w którym to czasie nastąpi otwarcie ofert przez Komisję przetargową. Oferty złożone po upływie tego terminu nie będą rozpatrywane. Do oferty należy dołączyć kwit na złożone w Powiatowej Kasie Oszczędności w Rybniku wadjum w wysokości 3% oferowanej sumarycznej kwoty, lub w walorach uznanych złożyć do rąk przewodniczącego komisji przetargowej.

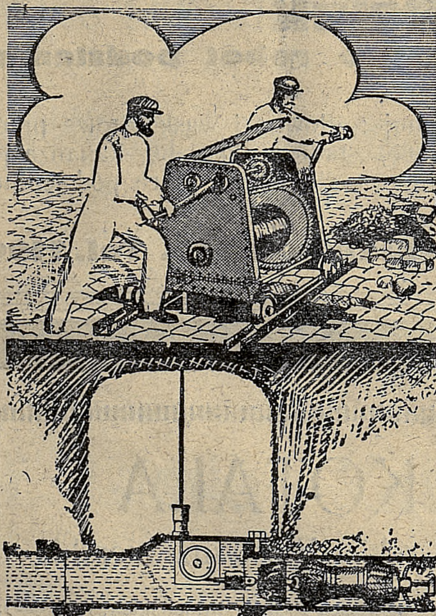
Odnośne plany i ślepe kosztorysy są wyłożone do wglądu w biurze gminnem w Niedobczycach, gdzie można otrzymać druki ofertowe, za zwrotem ich kosztów w wysokości 5 zł. oraz wyjaśnienia dotyczące projektowanej szosy.

Zarząd gminny w Niedobczycach zastrzega sobie dowolny wybór, oferenta wzgl. nieuwzględnienia oferty, bez podania powodów.

Oferent, któremu przydzieli się wykonanie budowy, a odmówi podpisu umowy, traci złożone wadjum na rzecz gminy Niedobczyce.

Niedobczyce, dnia 17 sierpnia 1929.

Zarząd gminny.
Brachmański.

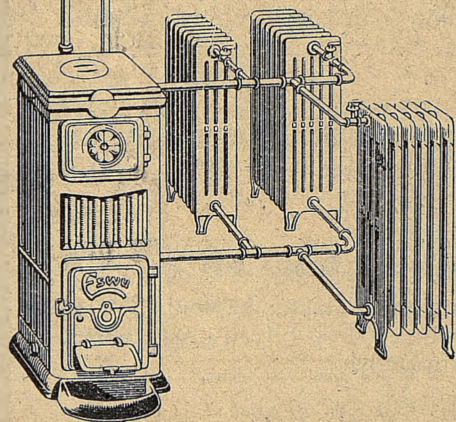
„GENIUSZ"
OSTATNIA SPECJALNOŚĆ FIRMY:
OCZYSZCZANIE RUR
WODOCIĄGOWYCH
NAJNOWSZĄ METODĄ

Lubinus, Stein i Ska - Katowice

ul. Zabrska 7-9 **Rok zał. 1903** **Telefon 2445**

Wykonuje:

Urządzenia ogrzewań centralnych
wszelkich systemów.
Instalacje wodociągów.
Urządzenia kąpielowe i klozety.
Suszarnie dla cegielń i t. d.
Urządzenia desinfekcyjne,
pralni i kuchen parowych.

Katalog na życzenie **Porady inżynierskie bezpłatnie**

Szczepan Gill

Telefon Nr. 748 **Katowice** **ul. M. Piłsudskiego 43**

Warsztat szklarski. — Skład obrazów i listew.

Wykonanie robót budowlano-artystycznych. Detaliczna sprzedaż szkła białego, kolorowego i drucianego. Artystyczna oprawa obrazów i luster. — Detaliczna sprzedaż obrazów, ram i listew.

Paweł Dziuk

Przedsiębiorstwo robót podziemn.

Wykonuje: główne i wąskotorowe prace kolejowe, studnie, kąpiele, kanalizacje, jakoteż wszelkie inne prace podziemne.

Katowice, ul. Stalmacha 16. Tel. 1190

Rudolf Steinfeld

Specjalny skład papieru i materjałów do pisania.

Papiery techniczne. — Sprzedaż maszyn do pisania i liczenia.

Katowice, Mickiewicza 4, III p.

Telefon nr. 551.

Dostarcza korzystnie wszystkie artykuły biurowe po najtańsz. cenach

Wykonywanie wszelkich druków

O. KOTALA

Mistrz brukarski - Biuro inżynierskie

Wykonanie wszelkich robót brukarskich, kanalizacyjnych oraz ziemnych. — Budowa dróg bitumicznych i drewnianych. — Układanie płyt na chodniki. — Wykonanie projektów dla budowy ulic i kanalizacji. Specjalność: Wykonanie bruku syst. zalewania.

Król. Huta, ul. Stawowa 5, tel. 1327

Konta bankowe: Bank Ludowy w Królewskiej Hucie.

Druk: Drukarnia Śląska Sp. z o. odp. Katowice, narożnik ul. Batorego 2 i Kościuszki 15.